
Obsah

Koncepce a metody etologického výzkumu	9
Základní prvky chování	13
I. FYZIOLOGIE CHOVÁNÍ (MECHANISMY ŘÍDÍCÍ CHOVÁNÍ)	21
1. Spouštěcí mechanismy	21
2. Endogenní a exogenní kontrola pohotovosti k jednání	28
3. Vztahy mezi různými typy pohotovosti k jednání	40
4. Neuroetologie	47
5. Hormony a chování	58
6. Denní rytmy (periodicita)	66
7. Orientace	71
II. ONTOGENEZE CHOVÁNÍ (DĚDIČNÉ PROGRAMY A VÝVOJ)	85
1. Genetika chování	85
2. Pojem vrozeného chování	98
3. Zrání prvků vrozeného chování	100
4. Ontogenetická změna funkce a regrese	104
5. Zvědavost a hra jako projev chování	107
6. Učení	112
a) Druhově specifické dispozice k učení	113
b) Vtištění	116
c) Habitace (návyk)	129
d) Klasické a operantní podmiňování	132
e) Vyšší schopnosti učení	136
III. ETOEKOLOGIE (FUNKCE CHOVÁNÍ)	147
1. Otázka zní „k čemu“	147
2. Získávání potravy	150
3. Konkurence	154
4. Kooperace	173
5. Komunikace	186
6. Rozmnožovací strategie	201
a) Volba partnera	201
b) Námluvy	210
c) Alternativní populační strategie	221
d) Výdaje rodičů	225
7. Biologická a kulturní evoluce lidského chování	230

PŘÍKLADY ETOLOGICKÉHO VÝZKUMU	243
1. Které klíčové podněty spouštějí u mláďat tlamavců reakci „následování“ a „pronikání“?	243
2. Podle čeho rozeznají sarančata svůj druhově specifický zpěv?	246
3. Sexuální feromony švábů.	251
4. Časový vztah mezi hormonálním vývojem a vývojem chování u sameček zebřičky.	255
5. Souborji vyprovokované kolísání hladiny testosteronu u mečovky zelené (<i>Xiphophorus helleri</i>).	258
6. Navigace pouštních mravenců rodu <i>Cattaglyphis</i> pomocí oblohy	262
7. Podle čeho a od jakého stáří se naučí mláďata rybáka dlouhoocasého (<i>Sterna paradisaea</i>) rozeznávat své rodiče?	267
8. Socializace u mangusty drobné (<i>Helogale undulata rufula</i>)	270
9. Učení špačků (<i>Sturnus vulgaris</i>).	274
10. Koljuška tříostná (<i>Gasterosteus aculeatus</i>) optimalizuje kompromis mezi lovem v hejnu a únikem před nepřáteli.	277
11. Sociální struktura koní v Camargue (Francie).	280
12. Struktura harémů paviána pláštikového (<i>Paplo hamadryas</i>)	284
13. Chemické signály umožňují u macaráta jeskynního (<i>Proteus anguineus</i>) vyhledávání partnera.	289
14. Komunikace ryb pomocí elektrických signálů.	293
15. Péče o potomstvo u afrického ledňáčka šedého (<i>Ceryle rudis</i>).	295
Doplňující a rozšiřující literatura	302
Věcný rejstřík	314